

COLUMN
Esther Veen

Vega; nieuwe normaal?

De meesten onder ons weten het wel: voor zowel onze gezondheid als het milieu is het beter niet te veel vlees te eten. Inderdaad laat de voedselconsumptiepeiling van RIVM zien dat de vleesconsumptie in Nederland de laatste jaren wat is afgenomen. Toch is vlees bij de maaltijd voor velen nog de standaard. Of verandert dat?

Ik heb Wageningse studenten gevraagd bewoners van studentenhuisen te interviewen over hoe ze de gezamenlijke maaltijd vormgeven en hoe ze die ervaren. De interviewers gingen op zoek naar studentenhuisen waar vegetariërs en niet-vegetariërs samenwonen. Wat bleek? Studenten geven aan dat het verschil in dieet vrijwel nooit een reden is om niet samen te eten. Soms worden twee aparte gerechten gekookt, soms is er een vegetarische naast een niet-vegetarische optie (broodjes hamburger naast broodjes groenteburger bijvoorbeeld, of pasta met verschillende sauzen) en soms is de maaltijd helemaal vegetarisch.

Wat mijn collega's en ik interessant vinden, is dat de studenten dit integreren van vegetarische en niet-vegetarische maaltijden normaal vinden. De meeste niet-vegetariërs die we spraken, vinden het bovendien prima om af en toe een vegetarische maaltijd voorgezet te krijgen. Sommigen juichen het zelfs toe dat ze door de vegetariërs wat minder vaak vlees eten. Het lijkt er dus op dat een

vegetarisch dieet in deze omgeving normaal is geworden.

Natuurlijk: Wageningen is een specifieke context. Er zijn veel mensen met voedsel en duurzaamheid bezig en er wonen veel vegetariërs. Studenten vertellen dat ze buiten Wageningen wel eens vervelende opmerkingen krijgen als ze aangeven geen vlees te eten, waar dat in Wageningen nauwelijks gebeurt. Sterker, ook de niet-vegetariërs leken veelal overtuigd van het nut van een vegetarisch dieet.

Onze onderzoeksgroep is duidelijk niet representatief. Toch zijn de bevindingen interessant. Ze suggereren dat de aanwezigheid van een groot aantal mensen dat bewust geen vlees eet, kan zorgen voor een omslag in denken. Ik denk – en toegegeven, ik hoop – daarom dat de vegetarische optie in de rest van Nederland ook normaler wordt. Een volgende vraag is in hoeverre en waarmee vlees in de maaltijd wordt vervangen en of normalisatie van de vegetarische optie betekent dat er meer plek is voor groenten.

Esther Veen, lector stedelijke voedselvraagstukken aan Aeres Hogeschool Almere

Jumbo geeft Beter Leven-zuivel impuls

Veghel – Jumbo breidt het 1 ster Beter Leven-keurmerk uit naar een groter deel van zijn huiskerf-zuivel-assortiment. De supermarktketen wil met een vaste groep van twintig melkveehouders gaan samenwerken. Die groep gaat de 'duurzamere en meer diervriendelijke' zuivel aan Jumbo leveren. De nieuwe zuivelproducten met 1 ster van het Beter Leven-keurmerk zijn vanaf juni in alle Jumbo-winkels en online verkrijgbaar.

De melk is afkomstig van leveranciers van Farmel. De melkveehouders krijgen een extra vergoeding van 1,5 cent per kilo melk voor weidegang en 4,5 cent per kilo melk voor het Beter Leven-keurmerk. Daarnaast bieden de langetermijnafspraken de

melkveehouders zekerheid en daarmee continuïteit, volgens Jumbo. Wat Jumbo onder de lange termijn verstaat, geeft de supermarktketen niet aan.

Het is volgens Jumbo nog te vroeg om aan te geven wat de gevolgen zijn voor de verkoopprijzen van de artikelen die aan het assortiment worden toegevoegd.

Het huidige Beter Leven-zuivel-assortiment bestaat uit negen varianten in de categorieën drinkmelk en yoghurt. Dit assortiment wordt in juni om dit jaar verdubbeld. Daarnaast worden verschillende verpakkingsformaten van karnemelk, halfvolle en volle melk en halfvolle en volle yoghurt toegevoegd. Een aantal van deze

producten wordt exclusief, binnen het Jumbo-huiskerf, onder het 1 ster Beter Leven-keurmerk gevoerd. De supermarktketen geeft aan ernaar te streven de dagverse zuivel van het Jumbo-huiskerf steeds verder te verduurzamen.

Jumbo was in 2019 de eerste supermarktketen die 1 ster van het Beter Leven-keurmerk voor zuivel introduceerde. Dit deed de supermarktketen in samenwerking met de Dierenbescherming, Vogelbescherming Nederland en Natuur & Milieu. Marijke de Jong, programmamanager bij de Dierenbescherming, geeft aan trots te zijn op de vervolgstap die Jumbo nu zet. Ze hoopt dat andere supermarktketens volgen.

Supermarktgigant Walmart zet in op vertical farming

Door Alieke Hilhorst

Walmart gaat investeren in Plenty, maar hoeveel precies is niet bekendgemaakt. De start-up heeft in totaal \$ 1 miljard opgehaald. Beide bedrijven maken bekend dat Walmart afnemer wordt van producten die geteeld worden in de vertical farms van Plenty. Plenty teelt op verschillende locaties in Amerika sla-producten. De winkelketen zegt hiermee de eerste grote supermarkt-investeerder te zijn in vertical farming.

Walmart zegt erg blij te zijn met de samenwerking, omdat het producten nu van dichtbij kan halen. De vertical farm van Plenty in San Fransisco zal vanaf medio 2022 gaan leveren aan de 280 Walmart-winkels in de staat Californië. Hiervan wordt een deel onder het label Plenty verkocht en een deel onder het private label

De grootste supermarktketen van de VS, Walmart, gaat samenwerken met vertical farmer Plenty. Een grote stap voor beide bedrijven en voor het proces om producten dicht bij de supermarkt te gaan produceren.

van Walmart. "Bij Walmart blijven we ons richten op het investeren in nieuwe en innovatieve voedseloplossingen om klanten verse voedingsmiddelen van de hoogste kwaliteit te bieden. Daar past Plenty helemaal bij", zegt woordvoerder Tricia Moriarty.

De samenwerking zorgt er volgens Walmart voor dat de keten dichtbij het behalen van zijn duurzaamheidsdoelstellingen komt. Walmart wil in 2040 geen broeikasgassen meer uit-

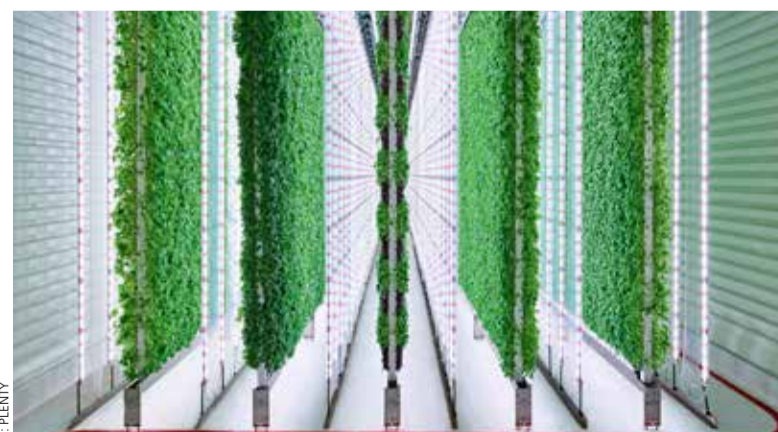

FOTO: PLENTY

Vertical farm van Plenty. In de vertical farms teelt Plenty verschillende sla-producten. Walmart investeert in de farms en neemt de producten op in het assortiment.

stoten. "Wij zijn van mening dat de technologie van Plenty het gebruik van water en land, zoals dat in de traditionele landbouw het geval is, vermindert. Door hun farms dicht bij de consument te bouwen, helpt Plenty transport en voedselverspilling te verminderen, doordat producten langer vers blijven", aldus Moriarty.

Walmart hoopt snel uit te kunnen breiden naar andere staten in de Verenigde Staten (VS).

Met de vertical farms is het mogelijk om op vrijwel iedere plek gewassen te telen. Hierdoor is minder land nodig. Omdat de teelt in meerdere lagen kan plaatsvinden, neemt ook de productie per grondoppervlak

aanzienlijk toe. In de vertical farms wordt gebruikgemaakt van kunstmatige omstandigheden, zoals licht, warmte en water, waardoor per gewas precies de juiste hoeveelheid voeding wordt gegeven.

Groot nadeel

Toch is er nog een groot nadeel: vertical farming gebruikt momenteel nog enorm veel energie. Ook de hoge productiekosten zijn nog een obstakel om vertical farming echt groot te maken. Door meer te telen, zouden deze kosten omlaaggebracht kunnen worden.

Concurrent Kroger, de op een na grootste supermarktketen in de VS, heeft ook al geëxperimenteerd met deze alternatieve teelt door het installeren van twee farms van het Duitse Infarm in hun winkels. In Nederland zijn nog geen grootschalige samenwerkingen van supermarkten met vertical farms. Onlangs kondigde online supermarkt Crisp wel aan om de samenwerking met Infarm uit te breiden en daarmee verticaal geteelde kruiden in het assortiment op te nemen.